

107467 – School is niet in gebreke gebleven bij begeleiding leerling met leerachterstand.

ADVIES

inzake de klacht van:

de heer A en mevrouw B te C, ouders van D, klagers

tegen

basisschool E te C, vertegenwoordigd door mevrouw F, directeur, verweerster
gemachtigde: de heer mr. M.R.A. Dekker

1. VERLOOP VAN DE PROCEDURE

Bij klaagschrift van 3 november 2016 en aangevuld op 5 januari 2017, hebben klagers op grond van de geldende klachtenregeling een klacht tegen de school ingediend met de volgende inhoud:

De heer A en mevrouw B klagen erover dat de school onzorgvuldig en onprofessioneel heeft gehandeld jegens hen en D:

- door onvoldoende onderwijsondersteuning aan D te bieden, niet tijdig een onderwijsachterstand te signaleren en niet tijdig gegevens aan te leveren ten behoeve van dyslexie- en dyscalculieonderzoeken;
- door niet zorg te dragen voor een goed en veilig onderwijsklimaat in de klas;
- bij de totstandkoming van het groeidocument wat betreft inhoud en procedure;
- door de onduidelijkheid over taken en verantwoordelijkheden van onder meer de intern begeleider.

Een en ander zoals nader toegelicht in het klaagschrift en de bijlagen.

Vanuit het secretariaat van de Commissie is telefonisch met partijen overlegd over de gewenste wijze van klachtafhandeling: mediation of formele klachtbehandeling. Naar aanleiding van de uitkomst van deze gesprekken is de klacht ter beoordeling voorgelegd aan de Commissie. In dat kader is aan klagers op 28 november 2016 verzocht nadere informatie te verstrekken. Deze informatie is op 5 januari 2017 ontvangen.

De Commissie heeft verweerster op 12 januari 2017 in de gelegenheid gesteld een verweerschrift in te dienen. Verweerster heeft op 3 februari 2017 een verweerschrift ingediend.

Alle stukken zijn in afschrift aan partijen gestuurd.

De mondelinge behandeling van de klacht vond plaats op 15 februari 2017 te Utrecht. Klagers waren in persoon aanwezig. Verweerster was in persoon aanwezig en werd vergezeld door de

heer H, beleidsadviseur van het schoolbestuur, als informant en bijgestaan door de gemachtigde.

Onder handhaving van hun standpunten hebben partijen een nadere toelichting gegeven. Hetgeen in de stukken en op de zitting naar voren is gebracht is, voor zover relevant, zakelijk in dit advies weergegeven.

2. DE FEITEN

D is in het schooljaar 2013-2014 op de school gekomen. Hij is gestart in groep 4. Ten tijde van de keuze voor deze school was bij D de diagnose ADD gesteld. De school kent de zogeheten Opmaat-klas, een klein klasje voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, met ongeveer 10 leerlingen en twee begeleiders. De leerlingen zitten 's ochtends in de Opmaat en 's middags in hun reguliere stamgroep. D ging in het laatste schooljaar (2015-2016) drie ochtenden in de week naar de Opmaat.

Aan het eind van groep 5 gaf de school aan dat de ontwikkeling van D langzaam ging en dat zij nader onderzoek wilde bij G, een centrum voor kinder- en jeugdpsychiatrie. Klagers hebben in september 2015 een intakegesprek gehad bij de onderzoeker van G. In februari 2016 hebben klagers het onderzoek stopgezet. Zij hebben een second opinion gevraagd bij een psycholoog. De school heeft vervolgens advies gevraagd aan het samenwerkingsverband. Het samenwerkingsverband heeft een toelaatbaarheidsverklaring voor het speciaal basisonderwijs afgegeven.

Vanaf het schooljaar 2016-2017 zit D op een particuliere basisschool. Daar is hij in december 2016 ingeschreven, waarna klagers hem hebben uitgeschreven op de school.

3. VISIE PARTIJEN

Visie klagers

Klagers hebben destijds bewust gekozen voor deze school, vanwege de Opmaat. De school gaf klagers het vertrouwen dat zij D's problematiek en leerachterstand (destijds een jaar) het hoofd kon bieden. Na drie jaar is de leerachterstand echter niet ingelopen, maar juist vergroot. D's didactisch niveau was nog hetzelfde als bij de start op de school.

Pas nadat klagers halverwege groep 6 een groeidocument wensten op te laten stellen, ging bij de school het balletje rollen en gaf zij aan niet in D's onderwijsbehoeften te kunnen voorzien. De school had de jaren daarvoor steeds gesproken van (weliswaar kleine) vooruitgang. De grote leerachterstand is pas gebleken door het onderzoek van de door klagers ingeschakelde psycholoog. Naar de mening van klagers had de school al eerder, in groep 5, moeten signaleren dat zij niet kon bieden wat D nodig had.

Volgens klagers is G gevraagd om gericht dyslexie- en dyscalculieonderzoek te doen. Tijdens dit onderzoek bleek dat de school zelf ook informatie had moeten verstrekken. De school moest die informatie op dat moment nog verzamelen. Door het in gebreke blijven van de school is er nog steeds geen dyslexieonderzoek gedaan.

D is vanaf groep 4 geconfronteerd met ernstige pestproblematiek.

Ondanks herhaalde klachten van klagers bij de school, werden de problemen niet onderkend. In groep 5 waren er meer ouders die klaagden, waarna de school gedwongen was over te gaan tot interventies als een Kanjertraining en video-observaties. In groep 6 werden alle interventies stopgezet, omdat dat volgens de school niet meer nodig was. De problematiek bleef echter voortbestaan.

Daarnaast werd D in groep 6 door zijn leerkracht stelselmatig genegeerd en buiten de groep geplaatst. Klagers noemen dit verwaarlozing. De leerkracht voelde zich niet verantwoordelijk voor de ontwikkeling van D. Gemaakte afspraken werden niet nagekomen. D zou 's middags met de andere leerlingen van de stamgroep de vakken volgen. Hij werd echter door de leerkracht regelmatig op de gang geplaatst om daar met behulp van een onderwijsassistent zijn Opmaat-werk te vervolgen. D voelde zich buitengesloten. Pas na klachten kwam hier mondjesmaat maar onvoldoende verandering in.

Zo staat D niet op de klassenfoto. De leerkracht was hem op dat moment kwijt. Ook is er niet formeel afscheid van hem genomen aan het eind van het schooljaar. Dit in tegenstelling tot twee andere leerlingen die ook van school gingen.

Met betrekking tot het opstellen van het groeidocument stellen klagers dat de school daarin onzorgvuldig heeft gehandeld. Losse zinnen van klagers uit eerdere mails zijn bij elkaar gevoegd als één notitie die zij zouden hebben opgesteld. Daarnaast heeft een medewerker van school door knip- en plakwerk een notitie in het leerlingvolgsysteem gefabriceerd. Volgens klagers is dat valsheid in geschrifte. Daarnaast is een gespreksverslag grotendeels verzonnen en zijn correcties van klagers op dat verslag niet verwerkt. Verder zijn er achteraf notities van medewerkers in het leerlingvolgsysteem gezet zonder met klagers te communiceren. Verschillende mails van ouders zijn echter niet opgenomen in het volgsysteem.

Het groeidocument is te traag tot stand gekomen. Op een gegeven moment zijn wijzigingen van klagers niet meer geaccepteerd. Het groeidocument is te laat, na meer dan een week op een bureau te hebben gelegen, naar het samenwerkingsverband gestuurd. Hierdoor kon het dossier niet meer voor de zomervakantie van 2016 worden afgehandeld. Als noodoplossing hebben klagers D daarom op een particuliere school geplaatst.

Het is klagers tijdens de gehele schoolperiode onduidelijk geweest wie de intern begeleider van D was en wie er verantwoordelijk was voor zijn begeleiding. Dit heeft de mogelijkheid en de wil om problemen op te lossen niet bevorderd. De school heeft hier geen duidelijkheid in verstrekt.

Visie verweerder

De school is niet nalatig geweest in het bieden van passend onderwijs. Zij heeft zich tot het uiterste ingespannen voor een goede begeleiding van D en heeft daarover veelvuldig met klagers gecommuniceerd. Verweerder en het bestuur werpen de beschuldigingen van verwaarlozing en valsheid in geschrifte verre van zich.

Na een uitgebreide intake is D op de school en in de Opmaat gestart. Er is meteen een ontwikkelingsperspectief (opp) opgesteld. De Opmaat biedt complexe ondersteuning aan leerlingen. Voor de meeste van de leerlingen van de Opmaat kan zo passend onderwijs op de

eigen school worden gegeven. Voor sommige leerlingen is dit niet voldoende. Naast D zijn uiteindelijk nog twee andere leerlingen naar een andere school(soort) vertrokken.

Aan het eind van groep 4 waren klagers positief over de ontwikkelingen. In groep 5 zag de school dat de ontwikkeling van D minder was dan gehoopt en in de tweede helft van het schooljaar zelfs stagneerde. De school achtte nader onderzoek wenselijk en heeft dat eind groep 5 met klagers besproken. De school wilde een capaciteitenonderzoek. Daarna kon mogelijk nog een dyslexie- en dyscalculieonderzoek plaatsvinden. Op dat moment heeft de school al gesuggereerd dat D wellicht beter af zou zijn op een school voor speciaal basisonderwijs.

Klagers zijn zelf een onderzoekstraject gestart. Tijdens dit traject werd de school om informatie in het kader van een dyslexieonderzoek gevraagd. Voordat de school de informatie had gegeven, hebben klagers echter het onderzoek afgebroken. G heeft haar bevindingen van klagers niet met de school mogen delen. De school heeft dus geen handvatten of instrumenten gekregen voor de begeleiding van D. De school heeft daarna meegewerkt aan het onderzoek van de door klagers ingeschakelde psycholoog.

In de loop van groep 6 werd de school steeds meer handelingsverlegen. De groepsleerkracht van de Opmaat heeft D ook 's middags in zijn stamklas begeleid. Uiteindelijk heeft de school advies gevraagd aan het samenwerkingsverband om te kijken wat de school nog meer zou kunnen doen of dat een andere reguliere of sbo-school mogelijk meer passend was.

Het welbevinden van D was afhankelijk van de mate waarin hij mee kon in de klas. Dat werd steeds minder. Hij kreeg op een gegeven moment ook deels een eigen programma.

De klas waarin D was geplaatst, stond niet bekend als een onrustige klas. Aan het eind van groep 4 bleek dat de groepsdynamiek verslechterde. Daaraan heeft de school toen in groep 5 veel gedaan. Er is een video interactietraining gedaan voor de hele groep, er is een extra onderwijsassistent voor de groep ingezet, er is een Kanjertraining uitgevoerd en er hebben enkele individuele trajecten gelopen. Dit alles heeft tot gevolg gehad dat er in groep 6 sprake was van een rustige, leuke groep.

De school heeft altijd erkend dat er in de klas situaties met andere kinderen ontstonden die voor D vervelend waren. De school wijst er in dat kader op dat het bij vermeend pestgedrag vaak ging om conflicten waarin D zelf ook een aandeel had. Daarnaast ervoer D soms pestgedrag, terwijl uit onderzoek bleek dat de beschuldigingen aantoonbaar onjuist waren (spullen die niet door anderen waren verstoep maar door hemzelf op een andere plek waren gelegd, botsingen tijdens spel die hij ervoer als tegen hem gerichte acties). Ten slotte was het moeilijk incidenten te reconstrueren, omdat D soms de momenten verwarde. Hij kon incidenten van lang geleden weer als actueel brengen. Ook bleek naderhand dat voorvallen buiten de school hadden plaatsgevonden. Hij berispte vaak kinderen voor dingen die hij zelf ook deed of beschuldigde hen van dingen die zij niet hadden gedaan. Dit deed hij weliswaar uit onmacht, maar voor de leerlingen was dit moeilijk te begrijpen, waardoor soms pestgedrag ontstond.

De school heeft altijd getracht conflicten en pestsituaties op te lossen door incidenten met hem en andere kinderen te bepreken. Dit is altijd gelukt zonder te hoeven opschalen naar een hogere stap van het pestprotocol.

Verweerster en het bestuur hebben geen reden om te twijfelen aan het functioneren van de leerkracht van groep 6. Zij hebben zelfs een positieve indruk van zijn vaardigheden en inzet. De leerkracht, die D alleen in de middag onder zijn hoede had, heeft altijd oog gehad voor de begeleiding van D. Hij stelde alles in het werk om D onderdeel te laten zijn van de groep. Het kan zijn dat hij hem wel eens op de gang heeft laten werken. Dat past binnen de werkwijze van de school. De leerkracht geeft dan instructie aan de hele groep, terwijl de onderwijsassistent die een paar uur per dag tot de beschikking van de klas stond, met een paar leerlingen in de gang werkt. Daarnaast gebeurt het vaker dat leerlingen die last hebben van de drukte in de klas op de gang gaan zitten. De leerkracht heeft incidenten altijd met D besproken. D voelde zich op veel momenten ook wel op zijn gemak bij de groepsleerkracht. D was veel weg uit de klas. Hij kon lang bij de wc's rondhangen, zoals ten tijde van het maken van de klassenfoto.

Het groeidocument is een stedelijk afgesproken document voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben en voor kinderen die uiteindelijk doorverwezen worden naar het speciaal (basis)onderwijs. Het bevat gegevens uit het leerlingvolgsysteem en verslagen en documenten, waaronder het opp.

Het groeidocument is steeds met klagers besproken. Klagers bleven echter voortdurend aanpassingen doorgeven. Die zijn steeds verwerkt. Op een gegeven moment heeft verweerster daar een punt achter gezet en de opmerking vermeld onder het onderdeel "visie ouders". Daarin zijn ook alle opmerkingen van klagers toegevoegd over verslagen die volgens klagers grotendeels zijn verzonnen of achteraf gewijzigd. De school heeft het recht een eigen beeld te formuleren van hetgeen is gebeurd of gezegd. Opmerkingen van klagers daarover maken ook deel uit van het groeidocument. De school is daarom van mening dat haar niets valt te verwijten. Door het vele overleg met klagers over de inhoud van het groeidocument heeft het vaststellen en opsturen daarvan inderdaad langer dan gebruikelijk geduurd. Twee dagen na de laatste aanpassing is het verstuurd aan het samenwerkingsverband.

Verweerster verklaart dat de school duidelijker had kunnen communiceren over de rollen en taken bij de begeleiding van D. In de dagelijkse zorg waren de groepsleerkracht en de leerkracht van de Opmaat aanspreekpunt voor klagers. De bouwcoach wordt ingeschakeld wanneer onderzoek nodig is en wanneer sprake is van het aanvragen van een toelaatbaarheidsverklaring. Er is verwarring ontstaan over de rol van de bouwcoach, omdat klagers eerst wel aan het aanvragen van een toelaatbaarheidsverklaring wilden meewerken en later weer niet. Uiteindelijk hebben klagers de wens uitgesproken om alleen met de Opmaatleerkracht en verweerster te spreken. Verweerster heeft gehoor gegeven aan deze wens.

4. OVERWEGINGEN VAN DE COMMISSIE

De school was er bij de aanmelding van D mee bekend dat hij de diagnose ADD had. De school heeft hem vanaf de start op de school extra begeleiding gegeven door hem voor de ochtend te plaatsen in de Opmaat. D heeft drie jaar van deze intensieve begeleiding gebruik kunnen

maken. Naar wat de Commissie uit de stukken en de hierop ter zitting gegeven toelichting van partijen heeft vernomen, is het in groep 4 relatief goed gegaan met D. Hij liet in kleine stapjes ontwikkeling zien. In de loop van groep 5 werd deze ontwikkeling minder. Doordat hij zich langzamer ontwikkelde dan zijn klasgenoten, werd de achterstand ten opzichte van hen groter. Nadat de school concludeerde dat zijn ontwikkeling stagneerde, heeft de school er bij klagers op aangedrongen nader onderzoek te doen omdat D's leerachterstand onvoldoende was te verklaren uit een eerder onderzoek. Uit het verslag van een gesprek op 11 juni 2015 blijkt dat, naast het aandringen op onderzoek, ook gesproken is over het type onderwijs dat passend is voor D, waarbij expliciet het speciaal basisonderwijs is genoemd.

Gelet hierop ziet de Commissie geen aanleiding om te concluderen dat de school niet tijdig de onderwijsachterstand van D heeft signaleerd.

Omdat de extra begeleiding die al twee jaar werd gegeven niet het gewenste resultaat had en de school zelf geen verdere mogelijkheden zag om D verder vooruit te helpen, was het wachten op de uitkomst van het onderzoek van G. De Commissie merkt daarbij op dat uit het dossier blijkt dat de extra ondersteuning is voortgezet en ook is uitgebreid. Naast de begeleiding in de Opmaat en de inzet van de onderwijsassistent, heeft de leerkracht van de Opmaat in de loop van groep 6 's middags als co-teacher D extra begeleid.

Het onderzoek van G is door klagers stopgezet. Dat heeft derhalve geen nieuwe inzichten voor de school opgeleverd die konden leiden tot aanpassing of aanvulling van de bestaande ondersteuning. Het is daarom niet onbegrijpelijk dat de school daarna het samenwerkingsverband om een advies over de onderwijsvoortgang van D heeft gevraagd. Alles overziend, is de Commissie van oordeel dat klagers niet aannemelijk hebben gemaakt dat de school in gebreke is gebleven bij de ondersteuning van D. De klacht is op dit punt ongegrond.

Met betrekking tot het niet tijdig leveren van informatie in het kader van een dyslexie-onderzoek overweegt de Commissie dat partijen van mening verschillen over het doel van het onderzoek bij G. Waar volgens klagers sprake was van een verzoek tot het doen van een dyslexie- en dyscalculieonderzoek, was er volgens de school sprake van een breed capaciteitenonderzoek en mogelijk later van een dyslexie- en dyscalculieonderzoek. Indien er sprake was van een breed onderzoek, is het niet vreemd dat de school mogelijke informatie in het kader van een dyslexieonderzoek niet meteen paraat had. Nu de Commissie geconfronteerd wordt met twee tegengestelde visies die beide niet verder zijn onderbouwd, kan zij de feiten niet vaststellen. Daarmee is de klacht op dit onderdeel niet aannemelijk gemaakt en is dit klachtonderdeel derhalve ongegrond.

Het is niet vast komen te staan dat D bij de toelating is geplaatst in een groep die op dat moment bekend stond als een onrustige groep. Het staat wel vast dat de school eind groep 4 constateerde dat er sprake was van een onrustige groep. De school heeft vervolgens gehandeld en de nodige instrumenten ingezet om het klimaat in de klas te verbeteren: video-interactie, Kanjertraining, individuele trajecten, extra handen in de klas. Volgens klagers heeft dit onvoldoende resultaat gehad, omdat D volgens hen ook in groep 6 slachtoffer is geweest van pesten.

Het is de Commissie uit wat partijen hebben verklaard duidelijk geworden dat D het soms niet naar zijn zin had op school en ook betrokken was bij incidenten. Dat daarbij veelal sprake was van structureel pesten, is de Commissie niet gebleken. Daarmee is niet gezegd dat D niet het gevoel heeft gehad dat hij werd gepest. Maar voorvallen als een klap in het gezicht tijdens de gymles, het tijdens het spelen van een pak-spel met een groep kleuters naar beneden trekken van een broek of het verdwenen/verplaatst zijn van eigendommen, zijn niet direct aan te merken als bewust en structureel pesten. Verweerder heeft voor deze voorbeelden ook een andere verklaring gegeven die erop wijst dat er bij die voorvallen geen sprake was van pesten. Evenmin is aannemelijk geworden dat de leerkracht van groep 6 D stelselmatig heeft genegeerd en heeft buitengesloten. In de door klagers ter onderbouwing van dit punt ingediende e-mailberichten ziet de Commissie geen aanwijzing ter ondersteuning van de stellingen van klagers. Ook het op de gang laten werken van D kan niet als verwaarlozing of buitensluiten worden aangemerkt. Dat er mogelijk met klagers andere afspraken waren gemaakt over het op de gang werken, maakt dat niet anders.

Dat D zoek was toen de klassenfoto moest worden gemaakt, is natuurlijk ongelukkig. Als ten tijde van het afscheid nemen van de leerlingen duidelijk was dat ook D van school zou gaan en de leerkracht hem niet heeft betrokken bij het afscheid nemen (op dit punt is geen verweer gevoerd), is dat onzorgvuldig geweest. Wat daar ook van zij, niet kan worden geconcludeerd dat deze voorbeelden kunnen leiden tot de conclusie dat de leerkracht D heeft genegeerd, buitengesloten of verwaarloosd.

Op grond van bovenstaande overwegingen komt de Commissie tot het oordeel dat niet aannemelijk is geworden dat sprake was van een onveilig onderwijsklimaat in de klas. De klacht is op dit onderdeel ongegrond.

Met betrekking tot het opstellen van het groeidocument overweegt de Commissie dat partijen veel over de inhoud van het groeidocument hebben overlegd en dat er volop ruimte is gegeven voor de visie van ouders in het document. Dat de school hierbij onder andere meerdere mails van klagers waarin zij hun visie hebben gegeven, heeft gebundeld onder het kopje "visie ouders", acht de Commissie niet verwijtbaar, maar juist een praktische oplossing voor het duidelijk inzicht geven in het verschil van mening tussen school en ouders.

Over het maken van een notitie in het leerlingvolgsysteem overweegt de Commissie dat dit een systeem van de school is, waarin medewerkers informatie betreffende de ontwikkeling van een leerling zetten. Zij hebben voor hun notities niet de instemming van de ouders nodig. Klagers maken bezwaar tegen een notitie die volgens hen tot stand is gekomen door knip-en-plakwerk. De Commissie constateert dat de betrokken medewerker aan de hand van eerdere mails tussen school en ouders een overzicht heeft willen geven. Zij heeft dat gedaan door onder andere passages uit mails te kopiëren. Zij heeft daarbij ook gezet uit welke mails zij die passages heeft gehaald. De Commissie ziet niet in wat daaraan laakbaar is.

De klacht is op dit punt ongegrond.

De Commissie begrijpt dat het voor klagers niet altijd duidelijk was wie in welke rol op school bij de begeleiding van D betrokken was. Verweester heeft verklaard dat zij op dat punt duidelijker had kunnen communiceren. In die zin acht de Commissie dit klachtonderdeel daarom gegrond.

5. OORDEEL VAN DE COMMISSIE

De Commissie komt op grond van bovenstaande overwegingen tot het oordeel dat de klacht ongegrond is, behoudens het onderdeel over het niet duidelijk communiceren over de rol van de verschillende actoren bij de begeleiding van D.

Aldus gedaan te Utrecht op 21 maart 2017 door mr. W.C. Oosterbroek, voorzitter, drs. L.F.P. Niessen en drs. M.H.W.C. Voeten, leden, in aanwezigheid van drs. J. van Velzen, secretaris.

mr. W.C. Oosterbroek
voorzitter

drs. J. van Velzen
secretaris